

Vilniaus universitetas
Filosofijos fakultetas
Informacijos visuomenės studijos

mic, mic@hardcore.lt

Internetiniai dienoraščiai –
naujas viešosios sferos pažadas

Rašto darbas

Darbo vadovė
Doc. Laimutė Jakavonytė

Vilnius, 2003

Turinys

Įvadas.....	3
Naudojama terminologija.....	3
Blogas.....	3
Blogosfera.....	3
Aktualumas.....	3
Darbo tikslai.....	4
Istorija.....	4
Blogo struktūriniai - techniniai elementai.....	5
Įrašas.....	5
Komentaras.....	5
Pranešimas apie turinio skelbimą.....	6
Atgalinis susekamumas.....	6
RSS agregavimas.....	6
Kibererdvė egzistuoja.....	7
Motyvacija.....	8
Privatumas.....	8
Viešybė.....	9
Habermaso viešybė.....	9
Viešybė blogosferoje.....	10
Išvados.....	12
Naudota literatūra.....	13

Ivadas

Šiame darbe tyrinėsime internetinių dienoraščių (blogs, weblogs) fenomeną kultūriniais ir socialiniais aspektais. Tyrimą atliksime analizuodami kitų autorių kūrinius medijų, interneto, viešybės bei simuliacijos srityse, taip pat remsimės dalykinėje srityje bei internete surinktos medžiagos analize.

Naudojama terminologija

Blogas

Blogas - tai interneto svetainė, kurioje vienas ar keli autoriai skelbia savo įrašus, šie įrašai yra pateikiami chronologiškai iš eilės, pirmoje vietoje pateikiant naujausią įrašą.

Naudosime naujadarą "blogas", o ne taisyklingą lietuvišką "internetinis dienoraštis" dėl keleto priežasčių – visų pirma tai išskirs aptariamą reiškinį kaip naują kultūrinį fenomeną, antra vertus, tokiu būdu išvengsime nereikalingo ir gal netgi žalingo termino "internetinis dienoraštis" prasmio bagažo, trečia vertus, taip tiesiog lengviau rašyti, išvengiant gremėzdiškų sakinio konstrukcijų, bei lengviau naudoti termino "blog" vedinius – blogosfera, metablogai ir pan.

Blogosfera

Terminas blogosfera yra naudojamas visai blogų visumai apibendrinti. Blogai yra labai smarkiai tarpusavyje susisaistę - blogų autoriai skaito kitų autorių blogus, palieka komentarus svetimos svetainėse bei pateikia nuorodas į kitus blogus savo tekstuose. Tokiu būdu kuriasi kai kuriais atžvilgiais gana homogenišką kultūrą demonstruojantis darinys, vadinamas blogosfera.

Aktualumas

Galima sakyti, kad blogai įgyvendina miglotą namų puslapių pažadą suteikti internetui individualizuotą turinį. Jei namų puslapiai tapo tik tokio individualizuoto interneto karikatūra "man XX metų, čia mano nuotrauka, čia mano katės nuotrauka, čia nuorodos į tokius pačius mano draugų puslapius, UNDER CONSTRUCTION", tai blogai iš naujo suteikia vilties - tai kruopščiai atnaujinamos ir prižiūrimos didžiuliu srautu plūstančios asmeninės patirties ataskaitos. Blogai - tai namų puslapiai, užpildyti tų namų gyventojais. Namai, pilni virtuvinio politikavimo, nešvarių skalbinių ir subjektyvių vertinimų.

Didžiosios mass-medijos nuasmeninimo fone toks subjektyvios patirties sprogimas yra naujas kultūrinis fenomenas, nešantis, naudojant McLuhan retoriką, savo pranešimą – naują viešosios sferos pažadą.

Darbo tikslai

Išskirti istorinę, technologinę ir kibernetinę perspektyvas, remiantis šiomis perspektyvomis išnagrinėti ir įvertinti blogosferos kaip naujo viešosios sferos medijoms galimybes.

Istorija

Sunku nustatyti tikslų laiką, kada prasidėjo "blogų" fenomenas. Įvairūs šaltiniai internete nurodo 1996-1997 metus. Pradžioje tai buvo daugiausiai techno-entuziastų namų puslapiai, kuriuos šie ėmė kruopščiai atnaujinti. Bloguose buvo skelbiamos chronologine tvarka surūšiuotos autoriams svarbių interneto resursų nuorodos kartu su autoriaus anotacijomis. Daugiausiai tai būdavo su autoriaus profesine veikla susijusios nuorodos.

5/28/99: Salon [<http://www.salon.com/tech/col/rose/1999/05/28/weblogs/index.html>]. "*Weblogs, typically, are personal Web sites operated by individuals who compile chronological lists of links to stuff that interests them, interspersed with information, editorializing and personal asides. A good weblog is updated often, in a kind of real-time improvisation, with pointers to interesting events, pages, stories and happenings elsewhere on the Web. New stuff piles on top of the page; older stuff sinks to the bottom.*"

9/7/99: Chicago Tribune [<http://chicagotribune.com/leisure/tempo/printedition/article/0,2669,SAV-9909070005,FF.html>]. "*A Weblog is a Web site that maintains a constantly updated list of links to other sites; those links can deal with any subject or focus on a particular one. Webloggers typically offer pithy, sarcastic commentary about the links.*"

Ankstyvųjų blogų autoriai būdavo interneto technologijose nusimanantys žmonės ir savo blogų svetaines kurdavo patys, tačiau, apie 1999-2000 metus atsirado daug interneto serverių, siūlančių nemokamas blogų skelbimo sistemas techniškai neišprususiems vartotojams, kurių pagalba šie galėjo rašyti savo blogus lengvai ir greitai, tam nereikėjo mokytis nieko naujo. Tai lėmė smarkų blogų populiarumo šuolį.

Viename pirmųjų blogų sąrašė - "Jesse's page of only weblogs"

[<http://www.jjg.net/portal/tpoowl.html>] 1999 pradžioje buvo 23 blogų adresai. 2000 metų gale įkurtas blogų nuorodų portalas portal.eatonweb.com turėjo 1285 blogų adresus (11.09.00), 09.24.01 šiame portale buvo 2930 nuorodų, 11.26.02 - 8104 nuorodos, 06.23.03 - 12162 nuorodos. Šiandien šiame portale yra 17746 nuorodos.

2/23/00: Wired [<http://www.wired.com/news/culture/0,1284,34006,00.html>]. "*Thanks to new easy-to-use software, the number of weblogs on the Net seems to be growing at an unprecedented rate.*"

Toks blogų populiarumo padidėjimas kartu ir nužudė blogo, kaip voratinklio filtro idėją. Kai blogų buvo nedaug, jie buvo tarsi tam tikras filtras, atrenkantis, anotuojantis ir pateikiantis įdomius voratinklio resursus, kurie dažnai būna neprieinami iš didžiųjų interneto portalų. Įvykus blogų sproгимui, patys blogai tapo dar vienu painiava įnešančiu veiksniu, nes tūlas skaitytojas galų gale vėl atrasdavo tik begalinius nuorodų į pačius įvairiausius blogus sąrašus be jokios anotacijos.

Tačiau toks staigus blogų populiarumo augimas atnešė ir teigiamų rezultatų - įvyko blogų turinio pokytis - autoriai pradėjo skelbti ne tik savo rastų nuorodų anotacijas, bet ir įvairiausių su asmenine patirtimi susijusių medžiagą - matytų filmų, skaitytų knygų ar girdėtos muzikos recenzijas, įsigytų prekių vertinimus, iš didžiosios medijos gautų naujienų komentarus, asmeninius patyrimus, mintis, nuotykius ir pan. Tokiam pokyčiui įtakos turėjo blogų sistema blogger.com, pateikusi vartotojams paprastą vartotojo sąsają, nereikalaujančią, kad vartotojas blogo įrašė būtinai rašytų apie konkrečią tinklo nuorodą, o greičiau skatinančią pateikti bet kokią medžiagą.

Dar vienas svarbus etapas blogų istorijoje - rugsėjo 11 įvykiai Niujorke ir po to sekęs karas Afganistane. Šie įvykiai įtakoją naujo blogų žanro - žurnalistinių blogų - atsiradimą. Kadangi blogų autoriai būdavo paprasti žmonės, esantys arti įvykių (kareiviai, žurnalistai, įvairių visuomeninių organizacijų darbuotojai), dažnai pasitaikydavo atveju, kai būtent bloguose atsiradusios ir išvystytos temos vėliau atsidurdavo didžiosios medijos akiratyje. Tai suformavo naują blogų žanrą - "media blogs" ir tuo pačiu sukūrė dar vieną diskursą blogosferoje.

Blogo struktūriniai - techniniai elementai

Įrašas

Kiekvienas įrašas yra talpinamas atskirame puslapyje, pirmajame blogo puslapyje yra pateikiamas naujausių įrašų sąrašas bei nuorodos į senesniųjų įrašų archyvą. Įrašai gali būti skirstomi į autorių apibrėžtas kategorijas, gali būti pateikiami tokių atskirų kategorijų archyvai.

Įrašą gali sudaryti tekstas, grafika, nuorodos į kitus interneto puslapius, garso ar vaizdo resursus.

Taigi, yra suteikiamos galimybės pakankamai lanksčiai pateikti norimą informaciją, savarankiškai plečiant teminę struktūrą, įtraukiant garsinę ir vaizdinę medžiagą bei, kas yra labai svarbu, pateikiant nuorodas į kitus tinklo resursus.

Komentaras

Autoriai gali leisti skaitytojams rašyti komentarus prie įrašų. Komentarai yra pateikiami kartu su blogo įrašu. Autoriai gali trinti komentarų įrašus.

Skaitytojams yra suteikiama atgalinio ryšio galimybė, tai skatina abipusę komunikaciją, kas

įprastinėje oficialiojoje medijoje yra neįmanoma – spauda, radijas ir televizija nesuteikia tokių galimybių, skatina pasyvų informacijos vartojimą o atgalinį ryšį suveda iki pramoginė, komercinės, statistinės, tačiau jokių būdu ne kritinės funkcijos. Blogų komentarai savo ruožtu leidžia užmegzti ryšį tiesiogiai su medžiagos autoriumi.

Pranešimas apie turinio skelbimą

Autoriai gali sudaryti skaitytojų sąrašą, kuriems yra pranešama apie naują blogo įrašą. Skaitytojai gali prisijungti arba atsijungti nuo tokio sąrašo savarankiškai. Taip formuojasi autoriaus skaitytojų ratas, yra kuris praktiškai *ad-hoc* informuojamas apie naujos informacijos pateikimą.

Atgalinis susekamumas

Blogo įrašo autorius gali siųsti atgalinio susekimo (trackback ping) signalus kitoms blogų sistemoms. Tai yra automatinis veiksmas, kai blogo svetainės turinio valdymo sistema suranda įrašo tekste nuorodas į kitus interneto puslapius ir nusiunčia tų puslapių turinio valdymo sistemoms pranešimus.

Tokiu būdu yra sukuriamas dar vienas atgalinio ryšio mechanizmas - blogo įrašo puslapyje yra pateikiami ne tik skaitytojų komentarai, bet ir nuorodos į kitus interneto puslapius, rašančius apie šį įrašą. Šitaip prasmę įgyja blogosferos fenomenas - vienas blogo įrašas tampa komentu vienu ar keliems kitų autorių blogų įrašams ir dialogas persikelia iš vieno konkretaus blogo internetinio adreso į viršadresinę erdvę – blogosferą.

RSS agregavimas

Blogų įrašai dažnai yra eksportuojami RSS (Remote Site Syndication) formatu. Tai reiškia, kad blogo turinio valdymo sistema pastoviai gali pateikti srautą naujausių duomenų tam tikru standartiniu kompiuteriniu formatu, kurį gali perskaityti ir panaudoti kitos kompiuterinės sistemos. Tokiu būdu bet kas gali sudaryti nuosavą blogų įrašų kompiliaciją. Ši sistema yra naudojama dvejopai:

- atsirado speciali programinė įranga, gebanti sekėti iš karto kelis tokius RSS srautus ir informuoti skaitytoją apie naujus įrašus, tokiu būdu skaitytojui, skaitančiam daug skirtingų blogų yra nebūtina aplankyti visas blogų svetaines, duomenys jam yra surenkami ir pateikiami vienoje vietoje.
- trečiosios šalys gali kurti blogų agregavimo svetaines, kuriose yra chronologine tvarka pateikiami išskarto kelių blogų įrašai, tokiu būdu kuriami blogų koncentrotoriai.

Kibererdvė egzistuoja

Postmodernios minties kritikai abejoja termino "kibererdvė" teisingumu, kaltindami techno-entuziastus pernelyg drąsiai atskiriant naujovišką duomenų perdavimo mediumą į atskirą pasaulį. Tačiau, remiantis McLuhano siūloma kūno išplėtimų paradigma, internetą interpretuojant kaip nervų sistemos plėtinį, išties nesunku pavadinti jį "kibererdve", nes su bet kuria erdve mes esame susaistyti tik nerviniais impulsais. Formaliai žiūrint, negalima nemedijuotos patirties laikyti "grynesne" ar vertingesne, nes nemedijuotos patirties paprasčiausiai nėra – kalba, veido mimika, kūno judesiai irgi yra tam tikros medijos. Tuo būdu, nerviniai impulsai, pasiekiantys mus pasinaudojant internetu, pasakoja mums apie "kibererdvę" lygiai tiek pat, kiek nerviniai impulsai, pasiekiantys mus per akis ar nosį, pasakoja mums apie realų aplinkinį pasaulį.

Iš kitos pusės, remdamiesi Baudrillard simuliacijos sąvoka, galime teigti, kad vien žiniasklaidos (turime omenyje tokius techno - entuziastų žurnalus kaip WIRED) kalbėjimas apie kibererdvę gali pačia kibererdvę ir kurti - žmonės ima gyventi kibererdvėje vien todėl, kad jiems sakoma, jog tokia yra ir jog joje gyventi yra svarbu. Ir visai nesvarbu, kad tokia kibererdvė - tik iliuzija, nes galime rasti daug analogiškų prasmės simuliacijų mus supančiame pasaulyje - hipervartojimo erdvės, politiniai skandalai, vertybiniai popieriai, PR akcijos, galų gale, visa žiniasklaidos sfera, dėl kurių egzistavimo mums paprastai klausimų nekyla.

Perfrazuojant vieną seną reklaminį šūkį būtų galima pasakyti, kad, jei jūsų nėra internete, tai jūs neegzistuojate kibererdvėje. Dotkomų burbulo laikais panašūs šūkiai buvo naudojami viliojant įmones steigti savo internetines svetaines ir panašu, kad jie pasiekė savo tikslą - šiandien daugelis įmonių turi įsisteigusios atstovybes kibererdvėje. Analogiškai, namų puslapiai turėjo būti individų atstovybės kibererdvėje, tačiau individai nėra įmonės, kurios turi interesų kuo plačiau skleisti informaciją apie savo produktus ir paslaugas. Grubiai vertinant, vienintelis individo produktas yra jo pačio gyvenimas. Taigi, tokioje šviesoje blogai yra visiškai logiška namų puslapių mutacija, skirta spinduliuoti į kibererdvę vienintelį ir pagrindinį individo produktą - jo gyvenimą.

Nagrinddami konceptorius, galime vesti blogų analogiją su graffiti plitimu mieste. Visai gali būti, kad graffiti plinta kaip būdas skleisti nuosavą ženklą ženklų prisodrintoje aplinkoje (informacinė visuomenė dar yra vadinama "ženklų visuomene"); savotiškas parazitinis marketingas. Taip šiuo atveju tiek pats blogų rašymas, tiek ir aktyvus blogų medžiagos teikimas į konceptorius gali būti svarstomas kaip stengimasis kuo plačiau skleisti "save", tam tikrą savo ženklinę konfigūraciją kuo platesnei auditorijai.

Toks yra vieno autoriaus paaiškinimas apie motyvaciją rašyti blogą, iliustruojantis kaip tik tokį "savęs spinduliavimo" atvejį:

"My blog is my brand. It is a public definition of who I am. You can find out anything about me between all my blogs. This is important, especially if you're a freelancer looking for work. Because what is any intelligent employer going to do after getting your resume? Google your name. Your blog is a way of making sure that what you want to get seen about you is seen."

Motyvacija

Yra išskiriami keli blogų rašymo motyvai:

- Ego patenkinimas. Kai kurie žmonės jaučiasi gerai, kai jaučiasi išreiškia save, kalbą pasauliui.
- Priešinimasis nuasmeninimui. Šiuolaikinėje visuomenėje žmonės dažnai pasijunta tik "sistemos varžteliais", vienas iš daugelio, blogas leidžia jiems įrodyti sau patiems, kad jie yra savotiški, skiriasi nuo kitų.
- Nepasitenkinimo eliminavimas. Blogų autoriai dažnai skundžiasi savo bloguose, taip išliedami susikaupusias emocijas.
- Poreikis dalintis. Kai kurie žmonės jaučia poreikį dalintis mintimis ar žiniomis su aplinkui esančiais, toks buvo ir pirmųjų kūrusių internetą žmonių postūmis - toks požiūris yra pasiskolintas iš mokslinės bendruomenės, kur pasiekimai yra skelbiami ir aptariami viešai, ir leidžiama tais pasiekimais naudotis rašant kitus mokslinius darbus.
- Poreikis rašyti. Dalis blogų rašytojų pateikia savo apsakymus, eilėraščius ir pan.
- "Išorinės smegenys" - vienas iš blogo panaudojimo būdų yra vieša užrašų knygutė, kurios įrašais autorius dalinasi su kitais kibernetais.

Privatumas

Kartais blogo įrašai būna naudingi skaitytojams ar bent jau atspindi jiems artimą prasminę sanklodą. Kartais, jei jie yra per daug asmeniniai, blogai tiesiog nieko nereiškia svetimam prašalaičiui, taigi, asmeninė intymi informacija tartum pasislepia informacijos triukšme. Žinoma, toks blogų autorių požiūris visiškai nepasiteisina, kai šie susiduria su tiksline informacijos apie autoriaus asmenį paieška, arba, kai bloguose pateikiama informacija turi prasmę priešišškai nusiteikusiems "realiems" pažįstamiems.

2004 metais atliktoje apklausoje:

76% autorių niekaip neribojo prieigos prie jų skelbiamos informacijos;

36% autorių turėjo nemalonumų dėl informacijos, kurią skelbė savo bloguose;

34% autorių pažįsta kitus autorius, kurie turėjo nemalonumų dėl skelbiamos informacijos;

12% apklaustųjų pažįsta kitus autorius, kurie turėjo teisinių ar profesinių problemų dėl bloguose skelbiamos informacijos;

83% apklaustųjų savo skelbiamą informaciją apibūdino kaip "asmeninius tauškalus", 20% sakė daugiausia skelbią anotuotus interneto nuorodų sąrašus;

Viešybė

Habermaso viešybė

Dahlgernas komunikaciją modernios demokratijos sąlygomis apibrėžia dvejomis sąlygomis:

1. Demokratiška arba kolaboratyvinė medija, įskaitant kompiuteriu medijuojamą komunikaciją ir
2. Socialinės grupės ar judėjimai, aktyviai naudojantys šią mediją socialiniams pokyčiams įgyvendinti.

Mes toliau akcentuosime pirmąją sąlygą, kurią nagrinėja Habermaso darbas "Struktūrinė viešosios sferos transformacija".

Habermasas išskiria *viešosios sferos* sąvoką kaip socialinio gyvenimo aplinką, kurioje piliečiai gali keistis nuomonėmis apie bendrai svarbius dalykus, taip formuodami viešąją nuomonę. Viešoji sfera yra nepriklausoma nuo vyriausybės bei autonomiška nuo ekonominių jėgų ir būtent „joje formuojasi viešoji/visuomeninė nuomonė“. Ideali viešoji sfera būtų nepriklausoma nuo valdžios ir ekonominių interesų racionalių diskursų ir debatų arena, egzistuojanti su tikslu formuoti nuomonę, kaip politinę jėgą, proceso eigoje visiems dalyviams sukuriant lygias galimybes dalyvauti ir išreikšti nuomonę.

Habermasas išskiria tris viešosios sferos kriterijus:

- Statusas yra nesvarbus
- Yra galimybė kvestionuoti tai, kas nebuvo aptariama
- Atvirumas ir vienumas – viešoji sfera yra vienodai prieinama ir vienodai bendra visiems

Habermasas pabrėžia medijos, kaip esminio veiksnio, svarbą viešajame diskurse išryškindamas skirtumus tarp ankstyvosios spaudos, kuri nušviesdavo vykstantį politinį dialogą ir dabartinės mass-medijos, kuri naujienas paverčia komercine preke. Habermasas išskiria tris fenomenus, kurie įtakojami monopolistinio kapitalo rankose atsidūrusios medijos, panaikina viešąją sferą:

- “Refeodalizacija” - Sustiprėjęs privataus kapitalo interesas ilgainiui pamina viešojo intereso esmę. Siekiai pakeisti valdžią tokia, kuri atitiktų viešuosius interesus, tampa siekiais patekti į valdžią ir valdyti pačiam. Mažėja poreikis informuoti visuomenę, jį pakeičia poreikis formuoti viešąją nuomonę. Tuo būdu mažėja visuomenės gebėjimas kritiškai mąstyti, o viešąją sferą užkariauja reklamavimo kultūra, skatinamas pasyvus ir privatus vartojimas.
- Legitimacija – Viešoji sfera tampa politinio spektaklio arena ir tuo pačiu įteisina joje vykstančius procesus. Tam, kad faktas taptų tikrove, užtenka, kad apie jį būtų kalbama medijoje. Vartotojai savo ruožtu yra išmokyti stebėti tokį spektaklį, jiems yra pastoviai primenama apie didelę jo svarbą.
- Viešieji ryšiai – Viešieji ryšiai panaikina racionalios atrankos galimybę, tikrovė yra nuskandinama propagandiškai manipuluojamos informacijos sraute. Nuomonė ar privatus tikslas yra iškeliamas aukščiau racionalaus argumento.

Viešybė blogosferoje

Viena vertus, blogosferoje yra išpildomi du pirmi Habermaso viešybės kriterijai – bet kuris autorius, nepriklausomai nuo statuso, gali skelbti bet kokią informaciją; egzistuoja pakankamai daug pakankamai efektyvių techninių priemonių paskleisti skelbiamą medžiagą plačiam auditorijos ratui, o dažnai girdimi skaitmeninio skląsto argumentai, nors ir iš lėto, tačiau užtikrintai nyksta (pvz, skaitmeninio skląsto mažinimo iniciatyvos Indijoje – <http://www.simputer.org/>, <http://www.e-choupal.com/>, be to, Indija, būdama didžiausia demokratija pasaulyje, pirmoji surengė pilnai skaitmeninius rinkimus). Tačiau egzistuoja didelė tikimybė, kad blogosferoje yra pažeidžiamas viešosios erdvės vienumo principas.

Remiantis Baudrillard simuliacijos ir simuliakro sąvokomis, viešybė postmodernybėje yra neįmanoma jau pagal apibrėžimą - blogai negali įkurti viešybės, kai nebėra socialumo kaip tokio, o tik amžinas skaidymasis į begalybę mažų visuomenėlių niekaip nesusijusių tarpusavyje ir kuriančių savas, uždaras prasmes. Daugelis autorių, nagrinėjančių viešybės klausimus kibernetinėje, išskiria tokį fenomeną, kai skaitytojai renkasi tik jų požiūrius atitinkančius šaltinius, o kontraversiškus šaltinius ignoruoja. Tokiu būdu yra pažeidžiamas Habermaso iškeltas viešosios sferos vienumo principas bei prarandamas svarstymo kritiškumas.

Tokiomis sociumo skaidymosi aplinkybėmis atsiranda integraciniai sprendimai - yra kuriamos schemas, apjungiančios skirtingas aplinkas, skirtos bendrai vertei generuoti. Vertė paprastai yra matuojama verslo terminais, tačiau galima ir kitokia vertės generavimo schemas konfigūracija, kai pagrindinė generuojama vertė yra *socialumas*. Kas galėtų būti atsakymas į šią šaradą blogų

pasaulyje? Galbūt tai blogų koncentradoriai - svetainės, pateikiančios skirtingų, tarpusavyje nesusijusių rašytojų skelbiamą medžiagą.

Apžvelkime keletą lietuviškų blogų koncentratorių.

<http://blog.hardcore.lt> - gana tendencingas pagal politines pažiūras blogų koncentratorius, jis yra glaudžiai susijęs su portalu hardcore.lt, gana daug rašytojų į šį koncentratorių patenka iš hardcore.lt palaikomų online forumų ir mažai iš aplinkos.

<http://dzhibas.php.lt/blogs/> - pats demokratiškiausias koncentratorius, pateikiantis autorių įrašus, norint užsiregistruoti svetainėje, reikia jau turėti įkūrus savo blogą ir čia pateikti jo adresą.

<http://chatsubo.lt/> - autoriai yra atrinkti pagal stilistiką ir asmenines simpatijas.

Taigi, kaip matome, gali egzistuoti tokia erdvė, kurioje galimas tarpdiskursinis bendravimas.

Autorius dažnai registruojasi ar būna registruotas keliuose koncentratoriuose. Koncentradoriai netgi gali įtraukti autorių šiam nežinant, neklausdami jo sutikimo. Autoriai dažnai patys pateikia savo RSS agregavimo nuorodas viešai, kad bet kas galėtų jomis pasinaudoti ir parsisiųsti skelbiamą turinį.

Nors ir parodėme, kad gali egzistuoti tarpdiskursiniai blogų koncentradoriai, tai negarantuoja, kad skaitytojas nepasirinks tik jam patinkančių autorių, o būtinai skaitys visus koncentratoriaus įrašus, taigi, viešosios sferos vienumo problema išlieka.

Kaip viešosios sferos formą galime nagrinėti visą blogosferą, tačiau terminas „blogosfera“ pats savaime nereiškia, kad ta sfera yra vieninga. Greičiau, remiantis WWW tinklo ryšių tyrinėjimais, galime teigti, kad yra daug atsietų, tarpusavyje nesusijusių tačiau gan glaudžiai viduje susisaisčiusių, tinklų. Šioje vietoje turime pastebėti, kad blogų svetainės tikrai sukuria tokius tinklus, pasižyminčius itin dideliu glaudumu. Tą parodo problemos, susijusios su blogais, sutinkamos google paieškos sistemos veikime – blogai yra kaltinami google sistemos „teršimu“, nes dėl didelio tarpusavio susietumo iškreipia paieškos rezultatus – dažnai asmeninę nuomonę reiškiantys blogų įrašai rezultatų sąrašė atsideria aukščiau nei tikrieji informacijos šaltiniai.

Eksperimento tvarka viename bloge buvo paskelbtas pasiūlymas „užgrobti“ gan dažnai pasitaikantį lietuvišką žodį „alus“, kurį google sistema surado maždaug 16,900 puslapiuose iš Lietuvos. Kai kurie LietBlogs koncentratoriaus nariai sutiko dalyvauti eksperimente ir po keturių dienų nuo eksperimento pradžios, ieškant raktinio žodžio google sistemoje, eksperimentinis įrašas buvo trečioje vietoje paieškos rezultatų sąrašė. Čia reikia pastebėti, kad google sistema nuorodas pateikia tuo aukščiau, kuo daugiau yra puslapių, rodančių į jas, taigi, labiau yra vertinamos nuorodos iš glaudžiai susijusių tinklų.

Taigi, toks eksperimentas parodo didelį tam tikrų blogosferos segmentų susietumą, o tuo pačiu suteikia pagrindo manyti, kad egzistuoja prielaidos viešajai sferai rasti tokiuose globalaus tinklo atžvilgiu lokaliuose dariniuose.

Visgi reikia nepamiršti, kad blogų skaitytojų yra palyginti labai nedaug, o dar mažiau yra blogų autorių, taigi, negalime kalbėti apie kokios nors politinės nuomonės formavimąsi, kurią sąlygoja blogosfera.

Išvados

Internetas, dėl jo anarchiškos, decentralizuotos prigimties, nuo pat atsiradimo buvo siejamas su demokratiniu procesu. Blogai tiek technine tiek socialine prasme atsiduria arčiausiai idealaus demokratinio proceso iš visų interneto socioprograminių darinių – technologijų dėka didėja galimybės nevaržomai teikti informaciją viešai, tuo tarpu kibererdvėje populiarėja savo nuomonės reiškimas kaip toks, be to formuojasi pakankamai glaudžiai savyje susisaisčiuosios blogosferos, kurios gali užtikrinti nuomonių cirkuliaciją viduje. Nežinia, kaip tokie procesai, vykstantys kibererdvėje, atsiliepia offline aplinkoje, taip pat neaišku, ar blogosferoje galimas realios politinės nuomonės formavimasis, tačiau aišku, kad naujoms socialumo formoms reikia naujų viešybės formų ir blogai yra viena iš aplinkų, gebanti tokią viešybę kurti.

Naudota literatūra

<http://www.userland.com/theHistoryOfWeblogs>

http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html

Blog survey: Expectations of privacy and accountability.

<Http://web.media.mit.edu/~fviegas/survey/blog/results.htm>

McLuhan Marshall. Kaip suprasti medijas

Baudrillard Jean. Simuliacija ir simuliakrai.

Tomlinson John. Globalizacija ir kultūra.

<http://www.pcmag.com/article2/0,1759,81500,00.asp>

Katz James E. Wynn Eleanor. Kiber-erdvės hiperbolė: savęs pristatymas ir socialinės ribos internetiniuose namų puslapiuose ir diskurse. The information society. 13(4): 297-328

Geser Hans. Death memorials and Remembrance sites in WWW.